

ЗВІТ

про виконання плану підвищення кваліфікації за акредитованими напрямами, наукової роботи, науково-методичного та інформаційного забезпечення освітянської діяльності Інституту післядипломної освіти НУХТ у 2021 році

I. Про діяльність ПДО НУХТ у 2021 році.

Навчальний процес в інституті у 2021 році здійснювався у відповідності до ліцензії Міністерства освіти і науки України серія АЕ № 636488 від 19.06.2015 р. Ця ліцензія надає право інституту здійснювати підвищення кваліфікації за акредитованими в НУХТ напрямами (спеціальностями): 05 Соціальні та поведінкові науки, 07 Управління та адміністрування, 18 Виробництво та технології, 12 Інформаційні технології, 14 Електрична інженерія у кількості 6000 осіб на рік.

Протягом зазначеного періоду в ПДО НУХТ підвищили кваліфікацію за рахунок загального фонду 5620 осіб при державному замовленні на 5620 осіб (100,0% виконання плану). За рахунок спеціального фонду підвищили кваліфікацію 380 осіб. Середньорічний контингент слухачів, які пройшли навчання в ПДО у 2021 р., склав 279,9 умовних осіб за рахунок загального фонду; за рахунок спеціального фонду – 14,4 умовних осіб.

Згідно зі штатним розписом в інституті налічується 40 ставок викладачів за загальним фондом і 3 ставки – за спеціальним. У звітному році навчальний процес в інституті забезпечували 30 штатних викладачів основного складу, серед яких 3 доктори наук, 18 кандидатів наук та 9 осіб – викладачі без наукового ступеня, а також 30 викладачів за сумісництвом, серед яких 6 докторів наук і 14 кандидатів наук. Крім штатних викладачів та сумісників до навчальної роботи в інституті у 2021 році залучалися 2 викладачі з погодинною оплатою праці.

Формування контингенту слухачів інституту в звітному періоді здійснювалося на підставі централізованих замовлень галузевих об'єднань та підприємств АПК (фінансується із загального фонду держбюджету) шляхом укладання відповідних угод, а також шляхом укладених договорів з окремими підприємствами про надання освітніх послуг (спеціальний фонд).

Навчальний процес у звітному періоді здійснювався відповідно до затверджених навчальних, навчально-тематичних планів та програм, що розроблялись і складались диференційовано з урахуванням особливостей різних галузей харчової та переробної промисловості, фаху слухачів, а також вимог замовників щодо змісту і форм навчання. Зміст і тривалість навчання узгоджувалися із відповідними галузевими об'єднаннями та підприємствами-замовниками.

Під впливом зовнішніх обставин щороку відбуваються зміни у соціально-економічній, технічній та інших сферах діяльності підприємств галузей харчової і переробної промисловості, що вимагає постійних змін змісту навчання. Цим обумовлюється вимога до викладачів інституту проводити постійну роботу з

удосконалення підготовки і видання відповідних навчально-методичних матеріалів та забезпечення ними слухачів. Протягом 2021 року для забезпечення навчального процесу було розроблено три освітньо-професійних програми нового покоління, сім освітніх програм, 24 робочі програми; розроблено та удосконалено 85 навчально-тематичних планів. Видано друкарським способом три навчальні посібники. Також підготовлено сім навчальних посібників в електронній формі, один довідник, 38 конспектів лекцій та 8 методичних рекомендацій і вказівок. Викладачами підготовлено 66 презентацій для демонстрування за допомогою комп'ютерно-проекційної техніки та 10 комплектів тестів.

2. Забезпечення навчальними приміщеннями та житлом для слухачів.

Згідно з Положенням про ІПДО НУХТ, інститут здійснює право користування і розпорядження відведеною йому земельною ділянкою та переданим на баланс майном відповідно до чинного законодавства України. Функції управління майном, закріпленим за ІПДО, а також контроль за ефективністю його використання і зберігання здійснюють НУХТ та МОН України. Потреби ІПДО для розвитку матеріально-технічної бази задовольняються державою відповідно до форм кошторисів, затверджених Кабінетом Міністрів України.

Приміщення інституту на 01.01.2022 року розташовані в навчально-лабораторному корпусі по вул. Естонській, 8-а Шевченківського р-ну м. Києва. Корпус уведений в експлуатацію в 1969 році. Дані про використання приміщень ІПДО та структуру їх площ у навчально-лабораторному корпусі по вул. Естонській, 8а.

Для проведення навчального процесу та проживання слухачів інститут має відповідний аудиторний фонд, навчально-лабораторну базу та кабінети, а також гуртожиток на 75 ліжко-місць. Цим повністю забезпечено належні умови для проведення занять та утримання відповідного рівня побуту для слухачів. Інститут також має складську будівлю, яка знаходиться по вул. Естонській, 8-а, уведена в експлуатацію у 1974 році. Житлові приміщення у повному обсязі оснащено меблями, інвентарем, постільною білизною, господарським спорядженням, побутовими приладами тощо.

3. Матеріально-технічне забезпечення навчального процесу

3.1 Наявність і використання лабораторного обладнання

В інституті традиційно значна увага приділяється практичній підготовці фахівців підприємств харчової та переробної промисловості, зокрема, технологів і працівників лабораторій підприємств. На відміну від більшості закладів післядипломної освіти України, інститут спроможний забезпечити достатню кількість лабораторних та практичних занять. В умовах подальшого зростання конкуренції на ринку освітніх послуг лабораторний практикум стабільно користується великим попитом у слухачів як одна з

найбільш ефективних форм навчання в системі підвищення кваліфікації. Особливо актуальними для слухачів є питання технохімічного контролю виробництва, якості та безпечності сировини та харчових продуктів.

У 2021 р. навчально-лабораторна база інституту включала шість навчальних і методичних підрозділів, які забезпечують практичну підготовку слухачів:

- методичний кабінет з бухгалтерського обліку та фінансового менеджменту;
- навчальна лабораторія сировини та харчових продуктів;
- навчальна лабораторія екологічного контролю;
- навчальна лабораторія первинної переробки та зберігання сільськогосподарської продукції;
- навчальна лабораторія обчислювальної техніки;
- навчальна лабораторія охорони праці.

Навчальна лабораторія сировини та харчових продуктів

У червні 2016 р. згідно з наказом №23 ПДО НУХТ (відповідно до наказу №77 НУХТ) змінено назву структурної одиниці «Центр лабораторних досліджень сировини та харчових продуктів» на «Навчальна лабораторія сировини та харчових продуктів».

До складу Навчальної лабораторії сировини та харчових продуктів увійшли відділення: технохімічного контролю, безпеки та якості харчових продуктів та мікробіологічного контролю.

Навчальна лабораторія забезпечує належний рівень навчання слухачів у співпраці з фахівцями відповідних технологічних кафедр. В лабораторії підвищують свою кваліфікацію фахівці різних галузевих напрямів АПК – хлібопекарського, кондитерського, цукрового, м'ясо-молочного та лікєро-горіланого.

Лабораторія має необхідне обладнання для проведення занять, а саме: мікроскопи, рефрактометри, спектрофотометри, цукроміри, терези лабораторні, рН-метри, печі термічні (муфельні), опромінювачі бактерицидні, ваги аналітичні, іономіри, кондуктометри, термостати, центрифуги, атомно-абсорбційний спектрофотометр та ін.

Навчальна лабораторія сировини та харчових продуктів має допоміжні засоби, що відповідають вимогам стандартів, методичних вказівок.

Хімічні реактиви та хімічний посуд поповнюються за необхідністю.

Реактиви зберігаються у спеціально відведеному приміщенні (кімн. № 215).

3.2 Бібліотечний фонд та його використання

Технічна бібліотека ПДО НУХТ знаходиться на другому поверсі корпусу інституту і займає площу 102,8 м². Це приміщення складається з п'яти кімнат, включаючи читальний зал на 20 читацьких місць, абонементний відділ та книгосховище.

Діяльність бібліотеки ПДО НУХТ спрямована на обслуговування та довідково-інформаційне забезпечення слухачів підприємств харчової та переробної промисловості, працівників ПДО, а також на здійснення культурно-просвітницької роботи.

За штатним розписом для роботи в бібліотеці передбачено дві посади (зав. бібліотекою та бібліотекар першої категорії).

Фонд бібліотеки становить 77837 примірників. Це необхідна для забезпечення навчального процесу наукова, технічна, навчально-методична та галузева література, включаючи розробки науково-дослідних інститутів та викладачів ІПДО. Бібліотека забезпечує слухачів роздатковими матеріалами, методичними розробками, проводить культурно-просвітницьку роботу серед слухачів та інших проживаючих (відряджені, студенти-заочники НУХТ). Структура книгофонду порівняно з попереднім роком суттєво не змінилася.

4. Чисельність та кваліфікаційний рівень професорсько-викладацького складу

У звітному році навчальний процес в інституті забезпечували 30 штатних викладачів основного складу, серед яких 3 доктори наук, 18 кандидатів наук (у т.ч. 13 осіб мають вчене звання доцента), 9 осіб – викладачі без наукового ступеня. Станом на 01.01.2022 року частка штатних викладачів, які мають науковий ступінь, склала 63 %, серед штатних сумісників – 66 %. Середній вік осіб штатного професорсько-викладацького складу становить 62 роки, штатних сумісників – 47 років. Кваліфікаційний рівень професорсько-викладацького складу ІПДО НУХТ характеризується даними таблиці 8. Серед викладачів, які працюють на умовах штатного сумісництва, є ряд знаних фахівців органів управління галуззю. Так, на кафедрі економіки, обліку та фінансів працюють: директор наукового центру «Український інститут винограду та вина», президент асоціації «Укркондпром», на кафедрі переробки сільськогосподарської продукції працюють: заступник директора ТОВ «Агріка Україна», доцент кафедри генетики, селекції і насінництва сільськогосподарських культур Білоцерківського національного аграрного університету, ряд інших професіоналів.

У порівнянні з 2020 роком відбувалися зміни штатного професорсько-викладацького складу внаслідок прийняття і звільнення викладачів.

Прийняті:

1. Кафедра хлібопекарського, кондитерського та бродильних виробництв:
 - доктор філософії, старший викладач 0,5 ставки.
2. Кафедра економіки, обліку та фінансів:
 - к.ю.н., доцент 0,25 ставки;
 - к.е.н., старший викладач 0,25 ставки.
3. Кафедра переробки сільськогосподарської продукції;
 - к.с/г н., старший викладач;
 - старший викладач 0,25 ставки.
4. Кафедра виробництва цукру та сахаридів;
 - к.т.н., старший викладач 0.25 ставки.

5. Розроблення та удосконалення навчальних планів і програм

Враховуючи замовлення галузевих формувань на підвищення кваліфікації керівних працівників і спеціалістів на 2021 р., в інституті було оновлено і розроблено навчально-тематичні плани для всіх категорій керівних працівників і спеціалістів галузей АПК.

Беручи до уваги особливості навчальної роботи інституту, пов'язані з коротким терміном навчання слухачів, великою кількістю навчальних груп і широким спектром навчальних потреб керівних працівників та фахівців, навчальні плани і програми склалися диференційовано з урахуванням особливостей різних професій і посад слухачів, а також побажань замовників щодо змісту і форм навчання.

Відповідно до затвердженого плану-графіку заїзду слухачів навчально-методичним відділом інституту разом з кафедрами в 2021 р. розроблено 47 нових навчально-тематичних планів: з кафедрою економіки, обліку та фінансів – 13, виробництва цукру та сахаридів – 5, інформатики та обчислювальної техніки – 4, переробки сільськогосподарської продукції – 6, хлібопекарського, кондитерського та бродильного виробництв – 5, переробки м'яса та молока – 5, охорони праці – 9.

За звітний період було удосконалено 38 навчально-тематичних планів: з кафедрою хлібопекарського, кондитерського та бродильного виробництв – 18, інформатики та обчислювальної техніки – 10, кафедрою економіки, обліку та фінансів – 1, виробництва цукру та сахаридів – 2, переробки м'яса та молока – 7.

Вся навчальна документація узгоджувалася з відповідними галузевими об'єднаннями та підприємствами-замовниками.

Враховуючи побажання замовників, кафедрами були підготовлені навчально-тематичні плани короткострокових семінарів за темами:

- «Забезпечення стратегічного розвитку підприємства на інноваційній основі»;
- «Інтегровані процедури захисту об'єктів від шкідників згідно з ISO 22000»;
- «Особливості податкового законодавства в господарській діяльності підприємств харчової галузі»;
- «Менеджмент готельно-ресторанного бізнесу»;
- «Безпечність харчових продуктів як складова стратегії маркетингу в умовах стратегічних змін та європейських вимог»;
- «Формування показників якості борошна як основної сировини макаронного, хлібопекарського і кондитерського виробництва»;
- «Сенсорна оцінка якості алкогольних напоїв, підготовка експертів-дегустаторів»;
- «Сенсорна оцінка якості хлібопекарських виробів, підготовка експертів-дегустаторів»;
- «Безпечність та якість хлібобулочних та борошняних кондитерських виробів»;

- «Ресурсо- та енергозберігаючі технології виробництва та пакування кондитерських виробів – основні складові їх конкурентоспроможності»;
- «Санітарно-гігієнічні вимоги щодо безпечності та якості води питної; очищення стічних вод»;
- «Державна політика у сфері охорони здоров'я щодо оцінки безпечності та якості продукції пиво-безалкогольної галузі та інших об'єктів санітарних заходів»;
- «Вимоги та правила прийняття рішень при оцінці відповідності даних вимірювань»;
- «Технології, обладнання та контроль безпечності і якості насінневого матеріалу та зерна»;
- «Соціально-виробнича психологія працюючих як складова безпеки для їх життя та здоров'я»;
- «Підвищення ефективності бурякоцукрового виробництва»;
- «Технологічне забезпечення цукрової галузі»;
- «Використання хмарних технологій у науковій роботі»;
- «Гігієна та санітарія на підприємствах м'ясної галузі»;
- «Сучасні технології збереження якості м'ясних виробів»;
- «Науково-методологічні аспекти забезпечення якості та безпечності ферментованих молочних продуктів».

У звітному році було розроблено:

- 3 освітньо-професійні програми нового покоління: кафедрою переробки сільськогосподарської продукції – 2, кафедрою охорони праці – 1;
- 7 освітніх програм: кафедрою інформатики та обчислювальної техніки – 4, кафедрою переробки м'яса та молока – 1, кафедрою переробки сільськогосподарської продукції – 2;
- 24 робочі програми: кафедрою економіки, обліку та фінансів – 8, кафедрою переробки сільськогосподарської продукції – 5, кафедрою інформатики та обчислювальної техніки – 5, кафедрою хлібопекарського, кондитерського та бродильного виробництв – 1, кафедрою переробки м'яса та молока – 3, кафедрою охорони праці – 2.

6. Наукова діяльність

У звітному періоді наукова робота інституту здійснювалась відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність», інших нормативно-правових актів, Положення про науково-дослідну роботу в ІІДО НУХТ, а також рішень Вченої ради НУХТ та наказів інституту. У 2021 р. наукова робота здійснювалась згідно з річним планом інституту, сформованим відповідно до Напрямів наукових досліджень ІІДО НУХТ на 2019–2023 роки, затвердженим Вченою Радою Інституту, та індивідуальними Програмами держбюджетних НДР виконавців на цей

період. Підводячи підсумок щодо результатів наукової діяльності інституту, слід зазначити, що у 2021 році вони представлені у кількості 70 наукових праць загальним обсягом 43,32 друк. арк. З них – 2 монографій загальним обсягом 19,6 друк. арк. Опубліковано 47 статей загальним обсягом 20,53 друк. арк. (з них 9 статей в наукових журналах, що включені до наукометричних баз Scopus та Web Of Science); 21 теза доповідей на міжнародних і всеукраїнських конференціях загальним обсягом 3,19 друк. арк.

7. Науково-методичне та інформаційне забезпечення.

Виконано великий обсяг робіт щодо науково-методичного та інформаційного забезпечення освітянської діяльності. Зокрема, для забезпечення навчального процесу розроблено та видано (у т. ч. на електронних носіях) 58 найменувань науково-методичних та навчально-методичних матеріалів загальним обсягом 151,9 друк. арк.

8. Економічні показники діяльності інституту

Фінансування інституту здійснюється за кошторисом доходів і видатків відповідно до чинного законодавства України. Інститут самостійно здійснює оперативний і бухгалтерський облік своєї роботи, веде статистичну звітність, подає відомості на вимогу органів, яким законодавством України надане право контролю за відповідними напрямками діяльності.

Найбільш значущими завданнями колективу інституту в 2022 році є:

- забезпечення виконання плану підвищення кваліфікації керівників, професіоналів та фахівців харчової й переробної промисловості України;
- посилення мотивації слухачів до навчання в ІПДО через високу якість організації навчального процесу та його змістовного наповнення, надання додаткових навчально-інформаційних та побутових послуг;
- розвиток змішаного навчання слухачів з метою надання освітніх послуг шляхом застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та зменшення тривалості очного навчання;
- нарощування обсягу надання платних освітніх послуг, розширення бази фінансування діяльності інституту за рахунок залучення коштів замовників, насамперед, на виконання науково-дослідних робіт;
- приведення матеріальної бази інституту у відповідність до сучасних вимог щодо оснащення лабораторій, аудиторій, житлових та побутових приміщень, підвищення ефективності використання навчально-лабораторної бази інституту;
- подальший розвиток взаємовигідної співпраці споріднених кафедр інституту та університету для спільного проведення наукових, освітянських та виставкових заходів, наукової та видавничої діяльності, впровадження у виробництво наукових розробок, а

також з метою перехресного залучення фахівців університету й інституту до навчального процесу;

- модернізація та розвиток матеріально-технічної бази структурних підрозділів інституту, зокрема, доукомплектування сучасною комп'ютерною, мультимедійною та організаційною технікою;

- підвищення ефективності використання локальної комп'ютерної мережі інституту, реалізація потенційних можливостей, які надають сучасні програмно-технічні засоби, для налагодження високоефективного інформаційно-комунікативного обміну між підрозділами;

- подальше удосконалення системи організації та моніторингу діяльності структурних підрозділів інституту, розширення сфери застосування рейтингової оцінки роботи підрозділів інституту та вдосконалення системи критеріїв рейтингової оцінки.

При цьому, на нашу думку, майбутнє післядипломної освіти – за змішаним (очно-дистанційним) навчанням, яке дуже легко перемикає в різні режими: збільшувати чи зменшувати офлайн- або онлайн-компоненти, обирати різні організаційні моделі та стратегії відповідно до можливостей і потреб.